

Ga in gesprek met studenten! | Een serie gespreksstarters

Thema

Studentparticipatie

Doelgroep

Studenten, docenten, opleidingsmanagers, CVB, kwaliteitszorgmedewerkers en andere ondersteunende diensten.

Doelstelling/Waarvoor in te zetten

Met studenten het gesprek voeren over:

- het belang van hun mening;
- de manier waarop zij hun mening kunnen geven;
- wat de opleiding hen zou moeten opleveren;
- en hoe zij onderwijs het liefst vorm zouden geven.

Tijdsinvestering

Ongeveer 20 minuten per video

Thema's per video

Video 1: Ervaar jij dat jouw mening ertoe doet op school?

Video 2: Hoe voeren jullie het gesprek op school?

Video 3 en 4: Over welke onderwerpen zouden jullie in gesprek willen gaan?

Aanleiding en achtergrond

'*We moeten studenten meer betrekken*'. Die kreet hoor je veel in de wandelgangen van mbo-scholen. Ondanks dat dit al veel gebeurt in studentenraden, enquêtes en in de klas.

Ook bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap staat het betrekken van studenten hoog op de agenda: '*Ik wil naast de bestuurlijke afspraken een extra stimulans geven aan de betrokkenheid van studenten bij de kwaliteitszorg in het mbo.*' (Kamerbrief, december 2020).

Daarom heeft het NCP EQAVET de handen ineengeslagen met JOB MBO en de MBO Raad samen een serie gespreksstarters ontwikkeld om bij jou op school het gesprek aan te gaan over het belang van de mening van studenten, de manier waarop zij hun mening kunnen geven, wat de opleiding hen zou moeten opleveren en hoe zij onderwijs het liefst vorm zouden geven.

De video's zijn met hulp van Marcel Bamberg opgenomen bij het MBO Utrecht. De video's laten zien hoe je met elkaar in gesprek kunt gaan. Welke vragen werken goed en welke antwoorden levert een dergelijk gesprek op. Ze zijn nadrukkelijk niet bedoeld om de mening van de studenten te laten zien over deze school. Met deze video's willen we studenten, docenten, opleidingsmanagers, CVB'ers en ondersteunende medewerkers aanmoedigen om met studenten in gesprek te gaan. Om zo nog meer inzicht te krijgen in de behoeften van studenten. Elke student vertelt het je graag, zolang je: de juiste vragen stelt, met open houding luistert en doorvraagt. De video's kunnen ingezet worden als gespreksstarter. De vragen en onderwerpen uit de video's kunnen in jouw eigen school worden besproken en eventueel ter discussie worden gesteld.

Inhoud en toepassing van de video's

De 4 video's hebben elk een eigen thema en kunnen dus ook los van elkaar worden

ingezet. Zet de video's in tijdens een les burgerschap of gebruik ze bij speciaal georganiseerde bijeenkomsten.

In [video 1](#) staat de vraag centraal of studenten ervaren dat hun mening ertoe doet. Veel studenten ervaren dat hun mening er niet toe doet, bijvoorbeeld:

- omdat hun mening ondanks alle systemen als enquêtes, studentenpanels en andere projecten vaak blijft hangen bij docenten;
- omdat onderwerpen die zij belangrijk vinden nooit aan bod komen of weggewuifd worden;
- omdat er vaak wordt benadrukt dat ze de context van de school niet kennen en daarom niet kunnen meepraten;
- omdat docenten het altijd te druk hebben en dat de drempel om je mening te geven daardoor heel hoog is.

Zet deze eerste video in om te achterhalen of studenten bij jou op school ervaren of hun mening ertoe doet.

In [video 2](#) staat de vraag centraal hoe studenten het liefst hun mening willen geven. Thema's, studenten en situaties zijn verschillend. Over stagediscriminatie ga je bijvoorbeeld anders met studenten in gesprek dan over duurzaamheid en de ene student is dol op het bedenken van argumenten waar de ander er meer van houdt om de handen uit de mouwen te steken. Wanneer je wil dat iedere student zich gehoord voelt, moet je rekening houden met deze diversiteit. Daarom is het belangrijk dat er genoeg mogelijkheden zijn voor studenten om op hun eigen manier bij te dragen en dat die mogelijkheden passen bij het onderwerp en de context. Zet deze tweede video in om te achterhalen welke voorkeuren de studenten bij jou op school hebben.

De derde en vierde video focussen op meer inhoudelijke onderwerpen. In [video 3](#) staat de vraag centraal wat een opleiding hen zou moeten opleveren. [Video 4](#) vraagt naar wat er beter kan aan de vorm van het onderwijs, de lessen en de docenten. Zet een van deze

video's in om te achterhalen hoe de studenten bij jou op school hierover denken of om bespreekbaar te maken over welke onderwerpen studenten het willen hebben en welke vraagstelling daar het beste bij past.

De video's zijn ook in te zetten tijdens bijeenkomsten met docenten, het CVB, kwaliteitszorgmedewerkers of andere ondersteunende diensten om het gesprek aan te gaan over de manier waarop studentparticipatie bij jullie op school is ingeregeld. Of wanneer je als opleidingsmanager benieuwd of docenten zich wel gehoord voelen? Dan kan je met name video 1 en 2 ook inzetten! Stel de vraag: Heb jij het idee dat jouw mening ertoe doet in het team en binnen de school? Docentparticipatie is een belangrijke voorwaarde voor werkende studentparticipatie. Heb je het gevoel dat docenten ontevreden zijn en zich ongehoord voelen? Dan zul je in gesprek met studenten waarschijnlijk vaak horen dat hun mening bij docenten blijft hangen.

Vorbereiding

De oefening die je doet draait niet om de video zelf, maar om het gesprek met je studenten. Je bent nieuwsgierig of studenten merken dat hun mening ertoe doet, waaraan ze dit merken en wat jij kan doen om de drempel om je mening te geven te verlagen voor studenten. Dat kan al heel simpel door bijvoorbeeld een poster op te hangen over hoe studenten op jouw school hun mening kunnen geven of door beter te letten op de terugkoppeling die je geeft wanneer studenten hun mening hebben gegeven.

Het gesprek kun je het best voeren in kleine groepjes (5-6 studenten) met een gespreksleider per groepje. Een grotere groep is mogelijk, maar maakt het lastig om iedere student goed te betrekken.

Vertel over het doel van de les/ sessie. Wil je studenten meer betrekken en ben je daarom nieuwsgierig naar hun ervaring? Of wil je gewoon het gesprek voeren over wat participatie is?

Vertel hoeveel video's je laat zien en hoe het verloop van de les/ sessie eruit gaat zien. Het best is om eerst de video te laten zien, hier kort het (na)gesprek over te voeren en na elke video kort plenair op te halen wat er gezegd is.

(Na)gesprek

Aan het einde van elke video wordt een startvraag gesteld. Daarnaast kunnen in de nagesprekken ook enkele doorvragen worden gesteld:

- Startvraag video 1: "Ervaar jij dat jouw mening ertoe doet op school? En waar merk je dat aan? Ga de uitdaging aan en ga met elkaar in gesprek."
  - Welke vraag werd gesteld in de video?
  - Wat antwoordden de studenten in de video daarop?
  - Waar merk je aan dat jouw mening ertoe doet?
  - Wat zou jou helpen om vaker je mening te geven (in de klas, op je opleiding of in de school)?
- Startvraag video 2: "Hoe voeren jullie het gesprek op school? Wie vraagt jou, naar jouw mening? Hoe zou dat nog beter kunnen? Ga de uitdaging aan en ga met elkaar in gesprek."
  - Welke vraag werd gesteld in de video?
  - Wat antwoordden de studenten in de video daarop? Is dit bij iedereen hetzelfde?
  - Welke vormen van uitnodigen om je mening te laten horen zien jullie op school?
  - Welke mis je nog? Kun jij meepraten over elk onderwerp waarover jij wilt meepraten?
  - Voel jij je veilig om over elk onderwerp mee te praten?
  - Waarom zou je studenten laten meebeslissen over manieren van meepraten?
- Startvraag video 3 en 4: "Over welke onderwerpen zouden jullie met elkaar in gesprek willen gaan? Wat vind je echt

belangrijk? En wat moet dat gesprek opleveren?"

- Welke vraag werd gesteld in de video?
- Waar hadden de studenten het over in de video?
- Wat dacht je toen je de antwoorden van de studenten hoorde?
- Stel dat je deze vraag aan jou wordt gesteld? Wat kun je daar dan mee?
- Wat kun je doen om studenten het gevoel te geven dat ze gehoord worden?
- Over welk onderwerp vind jij dat studenten in ieder geval mee moeten kunnen beslissen?

De afsluiting

Een goede afsluiting van deze les is cruciaal. Studenten hebben persoonlijke verhalen gedeeld en je hebt misschien verwachtingen geschept dat er iets gaat veranderen in de manier waarop studenten kunnen meepraten. Vat kort samen wat er gezegd is. Vertel vervolgens wat je hiermee kunt doen en wees eerlijk over de dingen waar je niks mee kunt doen.

Sluit af door studenten te laten delen wat zij hebben meegenomen van de les.

Links naar de video's

[Video 1: Ervaar jij dat jouw mening ertoe doet op school?](#)

[Video 2: Hoe voeren jullie het gesprek op school?](#)

[Video 3: Wat zou je opleiding jou moeten opleveren?](#)

[Video 4: Wat kan er beter aan de vorm van het onderwijs?](#)

Meer weten over studentparticipatie?

Voor vragen, mail of bel: Lotte Nieuwenhuis (lnieuwenhuis@cinop.nl; +316-22464256)

Wil je meer weten over onze activiteiten? Bezoek onze website en schrijf je in voor onze nieuwsbrief.